

tryggende Foranstaltning, som man bør træffe, saaledes som vi staa med Hensyn til vore Exportforhold, og i den Retning tør vel Enhver anse Lovforslaget for fyldestgjørende. Saa have vi tilbage det Spørgsmaal, hvor vidt man skal gaa i sine Foranstaltninger, om man virkelig, efter at man i mange Aar har ladet det løbe, henfynsløst har solgt sine Dyr, pludselig paa engang skal stille Forholdet saa skarpt og sige: Nu strider Staten ind. Skal der være Mening i den absolute Indstriden og Erstatning, saa kan man ikke nøies med at overgive det til nogle Foreninger og sige, at vi bekæmpe det nogle Steder; nei saa maa man tage fat paa engang og sige, at det skal undertrykkes. Nu sagde den ærede Ordfører, at jeg ved et Møde, paa hvilket jeg i Sommer var tilstede, har udtalt nogle Ord om, at de tause Veilere i Reglen trække det korteste Straa. Det kan være meget rigtig, men det var, som man siger, „inter pocula“, i en Staaftale, det skete, det var ikke under en Forhandling, der kan lignedes ved en Forhandling i Folkethinget. Men forøvrigt vedstaar jeg dette Svar, og jeg vilde give det samme i en Forsamling af Landmænd; men jeg vil ikke give det Svar i Folkethinget. Der er nemlig stor Forskjel paa, hvad der er berettiget at udtale her, og hvad man kan sige i en Forsamling af Næringsdrivende, som samles vel at mærke for at fremme og varetage deres særegne Interesser; der er det naturligt, at det, de skulle have frem, er de Krav, det passer dem at faae opfyldte. Naturligvis maa disse Krav ikke gaa videre, naar jeg skal til at sigte dem, end at de kunne stemme med Andres Interesse, og forsaavidt den ærede Ordfører kommer i en Landmandsforsamling, finder jeg det ganske i sin Orden, at han varetager ensidige Landbrugsinteresser, og staaar jeg der, fortænker jeg ikke de Herrer i, at de ligeoverfor mig varetage Landbrugsinteresserne, og da det ærede Medlem vistnok kjender Landmandsforsamlinger, Landbrugsforeninger og Fællesforeninger, saa tror jeg nok, at det ærede Medlem skal erkjende, at sparsomme med at melde sig med deres Krav ere Landmandsforsamlingerne sandelig ikke, og det fortænker jeg dem heller ikke i. Men naar jeg staaar som Minister, saa siger jeg: at det, det kommer an paa for mig, naar en Afgjørelse staaar for, det er, om det er en almen Interesse, om det, man kommer og forlanger ensidig, ogsaa stemmer med det Almenes Interesse, og selv om det ikke var en Indenrigsminister, som jo fungerer i saa mange Retninger, men en Landbrugsminister, der stod ligeoverfor Dem, maatte han alligevel afveie det Forhold, om de særegne Interesser stemme

med de almindelige. Der er meget god Forstand i, hvad jeg har sagt, og jeg vilde gjentage det Samme i en Landmandsforsamling, men jeg tror ikke, at det ærede Medlem som Folkethingsmand kan vedkjende sig det Standpunkt, at han sidder her for at fremme særlige Interesser. Det ærede Medlem maa erkjende, at naar han fører Noget frem, i Retning af Landbrugets Interesse, saa kan Regjeringen ikke gaa yderligere end at overveie, om de Krav, han stiller, ogsaa ere fornelige med andre Statsinteresser, og det tror jeg ogsaa, at det ærede Medlem har ladet forstaa, at saaledes vil han opfattes som Ordfører. Det ærede Medlem maa være glad ved, hvad jeg har sagt i min Staaftale i Randers, jeg vedkjender mig det fuldkomment, men jeg er nødt til og maa fornuftigvis tale anderledes ved en saadan Leilighed, end naar jeg staaar med det Ansvar, jeg staaar med, naar jeg taler i en lovgivende Forsamling. Det, det altsaa kommer an paa, naar man skal tage Stilling til den her omtalte Tuberkulosehygdom, er om den virkelig er saa udbredt, at man absolut og à tout prix maa slaa ned og lade det Offentlige betale, hvad det koster, eller om den kan bekæmpes med andre passende Midler. Det Sidste, tror jeg, er Tilfældet. Det er ogsaa en indirekte Erkjendelse, som de ærede Medlemmer, der nu saa gjerne ville have denne Interesse fremmet, leilighedsvis komme frem med; det kommer leilighedsvis frem fra dem, at Sagen ikke er saa farlig, at man nok kan faae fat paa den. De ønske at faae det mest Mulige for Landbruget i den Retning, men om Kravet er berettiget, er et helt andet Spørgsmaal, og det er ogsaa et helt andet Spørgsmaal, om de ville eller kunne tage Konsekventerne af deres egne Forslag, naar de komme til at tale om andre Landbrugs- og andre Næringsinteresser. Jeg tror det ikke. Forebyggende Foranstaltninger kan man gaa med til, men Statserstatninger skal man vel tage sig i Agt for at gaa altfor raft til udenfor de Tilfælde, hvor vi ere enige om det, thi — vel at mærke — for de store Smitteters Vedkommende ere vi jo enige om, at noget Saa-dant skal ydes. Det er en helt anden Sag. De kunne angribe hele Besætningen og ruinere Landets Besætning, men Tuberkulose kan man bekæmpe og bekæmpe aktivt paa mangfoldige Maader. Derfor tror jeg ikke, at dette Krav om Statserstatning er berettiget, og maa altsaa tillade mig stadig at sige, at jeg tror, det er særegne Interesser, der derigjennem gjøre Krav paa at fyldestgøres, og at jeg ikke tror, man kan tage Konsekventerne af det i andre Retninger,